
FIDE ET FORTITUDINE

Titi Calphurnii Siculi Bucolicum carmen

Titi Calphurnii Siculi Bucolicum carmen Ornitus et Coridon. fratres interloquutores

Aegloga prima.

Nondum solis Equos decliuis mitigat estas
Quanuis ꝛ madidis incumbant prela racemis
Et spument rauco feruentia musta susurro.
Cernis: vt ecce pater quas tradidit ornite vacce — Cor.
Molle sub hirsuta latus explicuere genesta?
Nos quoqꝫ vicinis cur non succedimus vmbris?
Torrida cur solo defendimus ora galero?
Hoc potius frater corydon nemus: ista petamus — Or.
Antra patris fauni? gracilis vbi pinea densat
Silua comas: rapidoqꝫ caput leuat obuia soli
Bullentes vbi fagus aquas radice sub ipsa
Protegit: ꝛ ramis errantibus implicat vmbras.
Quo me cūqꝫ vocas sequor ornite. nā mea leuce — Co
Dum negat amplexus: nocturnaqꝫ gaudia nobis
Peruia cornigeri fecit sacraria fauni
Prome igitur calamos. ꝛ siqua recondita seruas — Or
Nec tibi defuerit mea phystula: quam mihi nuper
Matura docilis compegit harundine lygdon
Et iam captate pariter successimus vmbre. — Co
Sed que nam sacra descripta est pagina fago?
Quam modo nescio quis properanti falce notauit?
Aspicis vt virides etiam nunc littera rimas
Seruet: et arenti nondum se laxat hiatu

Ornite fer propius tu lumina Tu potes alto
Cortice descriptos citius percurrere vers⁹.
Nam tibi longa satis pater internodia largus
Procerumq; dedit mater non inuida corpus
Nō pastor: nō hoc triuiali more viator OR.
Sed decus ipse canit. nihil armentale resultat:
Nō montana sacros distinguunt iubila versus:
Mira refers Sed rumpe moras. oculoq; sequaci Cor
Quamprimū nobis diuinum perlege carmen
Qui iuga: qui siluas tucor: satus ęthere faunus Or
Hęc populis ventura cano. iuuat arbore sacra
Leta patefactis incidere carmina fagis
Vos o pcipue nemorum gaudete coloni
Vos populi gaudete mei. licet omne vagetur
Securo custode pecus: nocturnaq; pastor
Claudere fraxinea nolit pręsepia crate
Non tamen insidias prędator ouilibus vllas
Afferet: aut laxis abiget iumenta capistris
Aurea secura cum pace renascitur ętas.
Et redit ad terras. tandem squalore situq;
Alma themis posito. Juuenemq; beata sequūtur
Secula. maternis causam qui ludit iulis
Dum populos deus ipse reget dabit impia vinctas
Post tergum bellona manus: spoliataq; tęlis
In sua vęsanos torquebit viscera morsus.
Et modo quę toto ciuilia distulit orbe:
Secum bella geret. nullos iam rhoma philippos
Omnia tartareo subigentur carcere bella
Immergentq; caput tenebris: lucemq; timebunt.

Candida pax aderit Nec solum candida vultu:
Qualis sepe fuit. que libera marte professo
Que domito procul hoste. tamen crassantibus armis
Publica diffudit tacito discordia ferro.
Omne procul vitium simulate cedere pacis
Jussit: et insanos clementia condidit enses.
Nulla catenati feralis pompa senatus
Carnificum lassabit opus: nec carcere pleno
Infelix raros numerabit curia patres.
Plena quies aderit: que stricti nescia ferri
Altera saturni reuocet latialia regna?
Altera regna nume. qui primus ouantia cede
Agmina: romuleis et adhuc ardentia castris
Pacis opus docuit. Jussitque silentibus armis:
Inter sacra tubas non inter bella sonare.
Jam nec adumbrati faciem mercatus honoris.
Nec vacuos tacitus fasces nec inane tribunal
Accipiet consul. sed legibus omne reductis
Jus aderit. moremque fori vultumque priorem
Reddet: et afflictum melior deus auferet euum?
Exultet quecunque notum gens ima iacentem
Erectumque colit boream: quecunque vel ortu:
Uel patet occasu: medio ve sub ethere seruit.
Cernitis vt puro nox iam vigesima celo
Fulgeat: vt placidum radianti luce cometem
Proferat: vt liquidum nutat sine vulnere sidus
Nunquid vtrinque polum sicut solet igne cruento
Spargit? et ardenti scintillat sanguine lampas?
At quondam non talis erat: cum cesare rapto

Induxit miseris fatalis ciuibus arma:
Scilicet ipse deus Rhomanę pondera molis
Fortibus excipiet sic incōcussa lacertis
Ut neque translati sonitu fragor intonet orbis
Nec prius ꝛ meritis defunctos rhoma penates
Censeat: occasus nisi cum respexerit ortus.
Ornite iam dudum velut ipso numine plenus Co
Me quatit: ꝛ mixtus subit inter gaudia terror.
Sed bona facundi veneremur numina fauni: Or
Carmina quę nobis deus obtulit ipse cananda
Dicamus. teretiqꝫ sonum modulemur auena
Forsitan augustas feret hęc melibęus ad aures

Astachus ꝛ Idas

Ntactā crocalen puer Astachus: ꝛ puer Idas
Idas lanigeri dn̄s gregis: Astachus horti
Dilexere diu: formosus vterque: sed impar
Uoce sonans. terras vi cum grauis vreret ęstas
Ad gelidos fontes. ꝛ easdem forte sub vlmos
Cōueniunt dulcique simul contendere cantu:
Pignoribusque parant: placet hic vt vellera septem:
Ille sui victus me messem vendicet horti
Et magnum certamen erat sub iudice thyrsi
Affuit omne genus pecudum: genus omne ferarꝫ
Et quęcūque vagis alitum ferit aera pennis
Cōuenit vmbrosa quicunque sub ilice lentas
Pascit oues: faunusque pater Satyrique bicornes
Affuerant sicco dryades pede: naiades vdo:
Et tenuere suos properantia flumina cursus

Desistunt tremulis incurrere frondibus euri:
Altaque per totos fecere silentia montes.
Omnia cessabant. illis certantibus: Ausa est
Dędala nectareos apis intermittere flores
Iãque sub vmbrosa medius consederat vmbra
Thyrsis. et o pueri me iudice pignora dixit
Irrita sint moneo. satis hoc mercedis habere
Si laudem victor. si fert obprobria victus
Et nunc alternos magis vt distinguere cantus
Possitis: ter quisqꝫ manus iactare micantes.
Nec mora: decernunt digitis. prior incipit Idas
Me siluanus amat: dociles mihi donat auenas: I
Et mea frondenti circundat tempora tęda
Ille etiam paruo hoc dixit mihi non leue carmen.
Iam leuis obliqua crescit tibi phystula canna.
Et mihi flora comas parienti gramine spargit As.
Et matura mihi peramgna sub arbore ludit
Accipe (dixerunt nymphę) puer accipe fontem
Nam potes irriguis mutare canalibus hortos
Me docet ipsa pales cultũ gregis. vt niger albę Io.
Terga maritus ouis nascente mutat in agna.
Quę neqꝫ diuersi speciem seruare parentis
Possit: ꝛ ambiguo testetur vtrinqꝫ colore.
Non minus arte mea mutabilis induit arbos A.
Ignotas frondes ꝛ non gentilia poma
Ars mea nũc malo pyra temperat: ꝛ modo cogit
Insita pręcoquibus subrepere persica prunis.
Me teneras salices iuuat aut oleastra putare I
Et gregibus portare nouas vt carpere frondes

Condiscant: primoq; recidere gramina morsu.
Ne depulsa vagos quęrat fętura parentes
Et mihi cum fuluis radicibus arida tellus A
Panditur: irriguo perfunditur area fonte.
Et satiatur aqua. succos ne forte priores
Languida mutata quęrant plantaria terra
O si quis Crocalen Deus afferat. hunc ego terris. I
Hunc ego sideribus solum regnare fatebor.
Dicam nanq; nemus: dicamq; sub arbore numen
Hoc erit Ite procul sacer est locus. ite prophani.
Urimur in Crocalen. Si quis mea vota deorum A
Audiat: huic similis: virides qua gẽmeus vndas
Fons agit: & tremulo percurrit lilia riuo.
Inter pampineas ponetur faginus vlmos
Ne contemne casas & pastoralia tecta I
Rusticus est (fateor) Sed non est barbarus Idas.
Sępe vaporato mihi cespite palpitat agnus
Perfundens aras diuoꝝ sanguine largo.
Nos quoq; pomiferi laribus consueuimus horti. A
Mittere primitias & farrea liba priapo:
Portantesq; fauos damus: atq; liquentia mella
Nec fore grata minus. quam si caper imbuat aras.
Mille sub vberibus pallentes pascimus agnas I
Totq; tarentinę pręstant mihi vellera matres.
Per totum niueus p̄mitur mihi caseus annũ:
Si venies crocalę. totus tibi seruiet annus.
Qui numerare velit. quã multa sub arbore nostra A
Poma legam. citius tenues numerabit aristas.
Semꝑ holus metimus. nec bruma: nec impedit ęstas.

Si venies crocale. totus tibi seruiet hortus
Quãuis siccus ager languẽtes excoquat herbas J
Sumo tamen calathos nutanti lacte coactos.
Vellera tunc dabimus. cum primum tempus apricum
Surget: et a tepidis fiet tonsura calendis
Et nos quos etiam ꝓtorrida munerat estas. A
Mille renitenti dabimus tibi cortice chillas:
Castaneasq̃ nuces totidem. cum sole nouembri
Maturis nucibus virides rumpentur echini.
Num ꝓcor informis videor tibi: num grauis annis? J
Decipiorq̃ miser. quotiens mollissima tango
Ora manu: primiq̃ sequor vestigia floris
Nescius. ⁊ gracili digitos lanugine fallo.
Fontibus in liquidis quotiens me conspicor ipse A
Admiror totiens Et enim sic flore iuuente
Induimus vultus. vt in arbore sepe notaui
Egrea sub tenui lucere cydonia lana
Carmina poscit amor: nec phystula cedit amori
Sed fugit ecce dies: reuocat crepuscula vesper
Hinc tu daphni greges: illinc vocat alphesibeus
Jam resonent frondes. iam cantibus obstrepit arbos A
J procul o dorida primumq̃ reclude canalẽ.
Et sine iam dudum sitientes irriget hortos
Vix ea finierant. senior cum talia thyrsis.
Este pares: ⁊ ob hoc concordes viuite. Nam vos
Et decor: et cantus. et amor sociauit et etas.

Jolas et Licidas

Unquid in hac lycida vidisti forte iuuencam Jo
Valle meam: solet illa tuis occurrere tauris

Et iam pene duas. dum quęritur: eximit horas.
Nec tamen apparet. duris ego perdita ruscis
Jam dudum: ⁊ nullis dubitaui crura rubetis
Scindere. nec quicq̃ post tantum sanguinis egi
Non satis attendi (neq; eñi vacat) vxor iolla Li
Uxor ⁊ immodice. lycidamq; ingrata reliquit
Phyllis: amatq; nouūq; post tot mea munera Mopsum
Mobilior ventis o fęmina. Sic tua phyllis? I
Quę sibi (nam memini) siquando solus abesses.
Mella etiam sine te iurabat amara videri
Altius ista quęrar. si qñ vacabis Jola L
Has pete nunc salices: ⁊ leuas flecte sub vlmos
Nam cum prata calent. illic requiscere noster
Taurus amat. gelidaq; iacet spaciatus in vmbra
Et matutinas reuocat palearibus herbas.
Non equidem lycida q̃uis contentus abibo Jo
Tytyre. quas dixit salices. pete solus. ⁊ illinc:
Si tamen inuenies deprensam verbere multo
Huc age. sz fractū referas hastile memento.
Nunc age dic lycida Quę vos tam magna tulerę
Jurgia: quis vestro deus interuenit amori?
Phyllide contentus (tu solus testis Jolla es)
Callyroen spreui. q̃uis cum dote rogaret.
En sibi cum mopso calamos intexere cęrę
Incipit. et puero comitata sub ilice cantat
Hoc ego cum vidi (fateor) sic intimus arsi.
Ut nihil alterius tulerim. nam protinus ambas
Diduxi tunicas. ⁊ pectora nuda recidi.
Alcippen irata petit. dixitq; relicto

Improbe te lycida. Mopſum tua phyllis amabit.
Nunc penes alcippen manet. ac ne forte vagetur.
Ah vereor. nec tam nobis ego phyllida reddi
Exopto q̄ȝ quod mopſo iurgetur anhelo
A te ceperunt tua iurgia. tu prior illi I
Victas tende manus. decet indulgere puelle.
Vel cum prima nocet. ſiquid mandare iuuabit.
Sedulus irate contingam nuncius aures.
Jamdudum meditor. quo phyllida carmine placem L
Forſitan audito poterit miteſcere cantu.
Et ſolet illa meas ad ſidera ferre camenas
Dic age. Nam ceraſi tua cortice verba notabo I
Et deciſa feram rutilanti carmina libro.
Has tibi phylli p̄ces iam pallidus hos tibi cantus L
Dat lycidas quos nocte miſer modulatur acerba
Dum flet: ⁊ excuſſo diſpergit lumina ſomno.
Non ſic deſtructa macreſcit tardus oliua.
Non lepus extremas legulus cum ſuſtulit vuas
Ut lycidas dn̄a ſine phyllide tabidus erro.
Te ſine veh miſero mihi lilia nigra videntur.
Nec ſapiunt fontes: et aceſcunt vina bibenti.
At ſi tu venias. iam candida lilia fient
Et ſapient fontes: ⁊ dulcia vina bibenti
Ille ego ſum lycidas. quo te cantante ſolebas
Dicere felicem: cui dulcia ſepe dediſti
Oſcula: nec medios dubitaſti rumpere cantus
Atȝ inter calamos errantia labra petiſti
Ah dolor ⁊ poſt hec placuit tibi torrida mopſi
Vox: et carmen inops. ⁊ acerbe ſtridor auene

Quem sequeris: quem phylli fugis: formosior illo
Dicor. & hoc ipsum mihi tu narrare solebas
Sum quoque diuitior: certauerit ille tot hędos
Pascere. quot nostri numerantur vespere tauri
Quid tibi quę nosti referam. scis optima phylli
Quam numerosa meis siccetur buccula mulctris
Et quam multa suos suspendat ad vbera natos
Sed mihi nec gracili sine te fiscella salicto.
Texitur. & nullo tremore coagula lactis
Quod si dura times & iam nunc vbera phylli
Tradimus ecce manus licet illę vimine torto.
Scilicet. & lenta post tergum vite domentur
Ut mala nocturni religauit brachia mopsi
Tityrus: & medio furem suspendit ouili
Accipe. ne dubita: meruit manus vtraque pęnas
His tamen his inquam manibus tibi sepe palumbes
Sępe etiam leporem decepta matre pauentem
Misimus in gremium: per me tibi lilia primo
Contigerant: primęque rosę. vix dum bene florem
Degustabat apis: tu cingebare coronis
Aurea sed forsan mendax tibi munera iactat
Qui metere occidua ferales nocte lupinos
Dicitur. et cocto pinsare legumine panem
Qui sibi tum fęlix: tum fortunatus habetur
Uilia cum subigit manualibus hordea saxis
Quod si turpis amor precibus (quod abominor) istis
Obstiterit: laqueum miseri nectemus ab illa
Ilice quę primum nostros violauit amores.
Hi tamen ante mala figentur in arbore versus.

Credere pastores leuibus nolite puellis.
Phyllida mopsus amat. lycidas habet vltima reruꝫ
Nuncage: si quicꝗ miseris succurris Iola
Perfert: ꝛ ore tuo modulator phyllida: nanqꝫ
Ipse procul stabo, vel acuta carice tectus:
Vel propius latitans. vicina sepe sub ora
Ibimus ꝛ veniet: nisi me p̄sagia fallunt.
Nā bonus a dextro fecit mihi tityrus omen
Qui redit inuenta non irritus ecce iuuenca

¶ Meliboeus Coridon et Amyntas Interloquutores Aegloga quarta

Quid tacitus coridon: vultuqꝫ subīde minaci — M
Quid ve sub hac platano quā garrulꝰ astrepit huōr
Infesta statione sedes: iuuat humida forsan
Ripa. leuatqꝫ diem vicini spiritus amnis
Carmina iam dudum nō quę nemorale resultent — C
Volumus o melibęe. Sed hęc quibus aurea possint
Secula cantari quibus ꝛ deus ipse canatur
Qui populos: vrbemqꝫ regit: pacemqꝫ rogatam
Dulce quidem resonas. nec te diuersus Apollo — M
Respicit o iuuenis. Sed magnę munera rhomę
Non ita cantari debent. vt ouile Menalcę.
Quicquid id est: siluestre licet videatur acutis — C
Auribus et nostro tantum memorabile pago.
Dum mea rusticitas: si non valet arte polita
Carmis: at certe valeat pietate probari.
Rupe sub hac eadem: quam proxima pinus obumbrat
Hęc eadem nobis frater meditatus Amyntas.

Quem vicina meis natalibus admouet ętas
Jam puerum calamos τ odorę vincula cerę M
Jungere nunc cohibes leuibus quem sępe cicutis
Ludere conantem vetuisti fronte paterna
Dicentem corydon te non semel ista notaui
Frange puer calamos. τ inanes collige musas
Et potius glandes rubicundaqꝫ collige corna.
Duc ad mulctra greges: τ lac venale per vrbem
Non tacitus porta: quid eñ tibi phystula reddet?
Quo tutere famem. certe mea carmina nemo
Pręter ab his scopulis ventosa remurmurat echo
Hęc ego confiteor dixi melibęe sed olim Ci.
Non eadem nobis sunt tempora: nō. deus idem
Spes magis arridet. certe ne fraga rubosqꝫ
Colligerem viridiqꝫ famem solarer hibisco
Tu facis. τ tua nos alit indulgentia farrę.
Tu nostras miseratus opes docilemqꝫ iuuentam
Hiberna prohibes ieiunia pellere fago.
Ecce nihil querulum per te melibęe sonamus
Per te secura saturi recubamus in vmbra
Et fruimur siluis Amarillidis vltima nuper
Littora terraꝝ nisi tu Melibęe fuisses
Ultima visurus. trucibusqꝫ obnoxia mauris
Pascua germani liquidis vbi cursibus ingens
Dicitur occiduas impellere Bactrus harenas
Scilicet extremo nunc vilis in orbe iacerem?
Hab dolor τ pecudes inter conductus hiberas
Irrita septena modularer sibila canna!
Nec quisqȝ nostras inter dumenta camęnas

Respiceret: non ipse daret mihi forsitan aurem
Ipse deus vacuam. longeqꝫ sonantia vota
Scilicet extremo nō exaudiret in orbe?
Sed nisi forte tuas melior sonus aduocet aures
Et nostris aliena magis tibi carmina rident
Vis aliena tua subigatur pagina lima:
Nam tibi non solum venturos nōscere nymbos.
Agricolis qualemqꝫ ferat sol aureus ortum:
Attribuere dei Sed dulcia carmina sepe
Concinis. Et modo te baccheis musa corimbis
Munerat. ꝛ lauro mō pulcher obumbrat Apollo
Quod si tu faueas trepido mihi. forsitan illos
Experiar calamos. quos iam mihi doctus Iolas
Donauit. dixitqꝫ truces hęc phystula tauros
Conciliat. nostroque sonat dulcissima fauno.
Tityrus hanc habuit. cecinit qui primus in istis
Montibus hiblęa modulabile carmen auena:
Magna petis coridon. si tityrus esse laboras M
Ille fuit vates sacer. Et qui posset auena.
Personuisse chelyn. blandę cui sepe canenti
Allusere ferę. cui substitit aduena quercus.
Quem non cantantem rutilo spargebat acantho
Nais. ꝛ implicitos comebat pectine crines.
Est (fateor) Melibęe deus: sed nec mihi phębus C
Forsitan abnuerit Tu tantum commodus audi
Scimus em̄ quia te non aspernetur Apollo
Incipe. nam faueo Sed prospice ne tibi forte M
Tinnula tam fragili respiret phystula buxo:
Quam resonare solet. siquando laudat Alexim.

Hos potius calamos: magis hos sectare canales.
Per me qui dignas cecinerunt consule siluas.
Incipe nec dubita. venit en ⁊ frater Amyntas.
Cantibus iste tuis alterno seruiat ore
Dicite. nec mora sit. vicibusqꝫ reducite carmen
Tuqꝫ prior corydon. Tu proximus ibis Amyntas
Ab ioue principiũ. si quis canit ęthera sumat C
Si quis athlantiaci molitur pondus olimpi
Atqui nunc nostras pręsenti numine terras
Perpetuáqꝫ regit iuuenili robore pacem.
Lętus: ⁊ augusto fęlix arrideat ore
Te quoqꝫ facundo comitatus Apolline cęsar A
Respiciat. montes neu dedignetur adire.
Quos ⁊ phębus amat: quos iuppiter ipse tuetur
In quibus augustos visuris sępe triumphos
Laurus fructificat. vicinaqꝫ nascitur arbos:
Ipse polos etiam qui temperat igne geluqꝫ C
Iuppiter ipse parens. quo tu iam proximus ipse
Cęsar abis. posito paulisper fulmine. sępe
Cręsia rura petit viridiqꝫ recliuus in antro
Carmina dictęis audit curetica siluis.
Aspicis. vt virides audito Cęsare siluę A
Conticeant: memini. quãuis vrgẽte procella
Sic nemus ĩmotis subito requiescere ramis.
Et dixi. deus hinc certe deus expulit euros.
Nec mora pharsalię sonuerunt sibila cannę
Aspicis vt teneros subitus vigor excitet agnos?
Vtqꝫ supfuso magis vbera lacte grauentur? Co
Et nuper tonsis exundent vellera fętis

Hoc ego iam (memini) semel hac in valle notaui.
Et venisse palem poteras dixisse magistris.
Scilicet omnis eum tellus. gens omnis adorat: A
Diligiturqꝫ deis. Quem sic taciturna verentur
Arbuta cuius iners audito nomine tellus
Incaluit: floremqꝫ dedit Cui silua nouato
Densat honore comas: stupefactaqꝫ germiat arbos.
Illius vt primum senserunt numina terrę. C
Cępit ꝛ vberior succis fallentibus olim
Luxuriare seges tandemqꝫ legumina plenis
Vix resonant siliquis. nec p̄focata malignum
Messis habet lolium. nec inertibus albet auenis
Iam neqꝫ damnatos metuit iactare ligones A
Fossor ꝛ inuento si sors dedit vtitur auro
Nec timet vt nuper dum iugera versat arator
Ne sonet offenso contraria vomere massa
Iamqꝫ palam p̄sso magis ac magis instat aratro
Ille dat. vt primas cereri dare cultor aristas C
Possit ꝛ intacto bromium perfundere vino
Ut nudus ruptas saliat calcator in vuas
Ut quoqꝫ turba bono plaudat saginata magistro
Qui facit egregios ad peruia compita ludos
Ille meis pacem dat montibus Ecce per illum A
Seu cantare iuuat seu ter pede lęta ferire
Carmina nō nullas licet ꝛ cantare choreas
Turbida nec calamos exurgant classica nostros
Numine Cęsareo securior ipse lyeo
Pan recolit siluas ꝛ amęna faunus in vmbra
Securus recubat placidoqꝫ in fonte leuatur

Nays. et humanum non calcatura cruorem
Per iuga siccata velox pede currit orgas
Dii precor. hunc iuuenẽ: quẽ vos (nisi fallor ab ipso) A
Aethere misistis post longa reducite vite
Tempora vel potius mortale resoluite pensum
Et date perpetuo celestia fila metallo
Sit deus. et nolit pensare palacia celo
Tu quoque mutata seu Juppiter ipse figura C
Cesar ades seu quis superum sub imagine falsa
Mortalique lates eternum hunc te precor orbem
Hos precor eternus populos rege. Sit tibi celi
Vilis amor Captamque pater ne desere terram
Rustica credebam nemorales carmina nobis M C.
Concessisse deos. et obesis auribus apta
Verum que imparibus modo cõcinuistis auenis
Tam liquidum tam dulce sonant vt non ego malim
Quod peligna legunt examina lambere nectar
Hey mihi quam tenero decurrunt carmina versu C
Tum melibee sonent siquãdo in montibus istis
Dicar habere larem. si quando nostra videre
Pascua contigerit. vellit nam sepius aurem
Inuida paupertas Et dicit: vilia cura.
At tu siqua modo non aspernanda putabis
Fer melibee deo mea carmina Nam tibi fas est
Sacra palatini penetralia visere phebi
Tum mihi talis eris: qualis qui dulce sonantem
Tityron e siluis dominam deduxit in vrbem
Ostenditque deos et spreto dixit ouili
Tityre rura prius. Sed post cantabimus arma

Despiciat nostros vtinam fortuna labores My
Pulchrior et merite faueat deus ipse iuuente
Nos tn̄ in terra tenerum mactabimus hedum
Et pariter subite peragemus fercula cene
Nunc ad flumen oues deducite iam fremit estas
Jam sol contractas pedibus magis admouet vmbras

¶ Mycon pater et cantus Interloquutores
Aegloga quinta

Orte mycon senior cātusq3 miconis alumnus
Torrentem patula vitabant arbore solem
Cum iuueni senior precepta daturus alumno
Talia verba refert tremulis titubantia labris
Quas errare vides inter dumeta capellas My
Canaq3 lasciuo concidere gramina morsu
Cante puer quos ecce greges a monte remotos
Cernis in apirico decerpere gramina campo
Hos tibi do senior iuueni pater ipse tuendos
Accipe iam certe potes insudare labori
Jam pro me gnauam potes exercere iuuentam
Aspicis et nobis iam pridem mille q̄relas
Afferat et baculum p̄mat inclinata senectus
Sed qua lege regas et amantes lustra capellas
Et melius pratis errantes mollibus agnas
Percipe vere nouo cum iam tinnire volucres
Incipient nidosq3 reuersa habitabit hyrundo
Protinus hiberno pecus omne mouebis ouili
Tunc etem̄ tota vernanti gramine silua
Pullulat estiuas repabilisq3 inchoat vmbras

Tum florent siluę viridisq; renascitur annus
Tum venus et calidi scintillat feruor amoris
Lasciuumq; pecus salientes accipit hircos
Sed nõ ante greges in pascua mittito clausos
Quam fuerit placata pales tu cespite viuo
Pone focum geniumq; loci faunumq; laremq;
Salso farre voca tepidos tunc hostia cultros
Imbuat ac etiam dum viuit ouilia lustra
Nec mora tunc campos ouibus dumeta capellis
Orto sole dabis simul hunc accedere montem
Ceperit ⁊ primę spacium tepefecerit horę
At si forte vaces: dum matutina relaxat
Frigora sol tumidis spument tibi mulctra papillis
Implebis quod messe fluat rursusq; prematur
Mane: quod occiduę mulsura redegerit horę
Parce tñ fętis Neu sint compendia tanti
Destruat ⁊ niueos venalis caseus agnos
Nam tibi p̄cipuo fętura colatur amore
Te quoq; nõ pudeat: cum serus ouilia vises
Siqua iacebit ouis p̄tu resoluta recenti
Hanc humeris portare tuis natosq; parenti
Ferre sinu tremulos ⁊ nondum stare paratos
Nec tu longinquas procul a p̄sepibus herbas
Nec nimis amotę sectabere pabula siluę
Dum peragit vernum Iouis incõstantia tempus
Veris eñ dubitanda fides modo fronte serena
Blandius arrisit modo cum caligine nymbos
Intulit ⁊ miseras torrentibus abstulit agnas
At cum longa dies sitientes afferet ęstus

Nec fuerit variante deo mutabile cęlum
Jam siluis cōmitte greges Jam longius herbas
Quęre Sed ante diem pecus exeat humida dulces
Efficit aura cibos quotiens fugientibus euris
Frigida nocturno tanguntur pascua rore
Et matutinę lucent in gramine guttę
Ut simul argutę nemus increpuere cicadę
Ad fontem compelle greges nec protinus herbas
Uel campos permitte sequi Sine protegat illos
Interea veteres quę porrigit esculus vmbras
Uerum vbi decliui iam noua tepescere sole
Incipiet. sereqꝫ videbitur hora merendę
Rursus pasce greges ꝛ opacos desere lucos
Nec prius ęstiuo pecus includatur ouili
Quam leuibus nidis somnos captare volucris
Cogitet: ꝛ tremuli tremebunda coagula lactis
Succida iam tereti cum stringes vellera iunco
Cum iam tempus erit maternas demere lanas
Hircorūqꝫ iubas ꝛ olentes cędere barbas.
Ante tū secerne pecus. gregibusqꝫ notatis
Consimiles include comas ne longa minutis
Mollia ne duris coeant. ne candida fuscis
Det tibi cū vacuas posito velamine costas
Denudabit ouis circumspice. ne sit acuta
Forfice lęsa cntis. ta citum ne postula virus
Texerit occulto sub vulnere. quę nisi ferro
Rumpitur en miseꝝ fragili rubigine corpus
Corrodet sanies Et putrida contrahet ossa
Prouidus (hoc moneo) viuentia sulphura tecum

Et squillę caput: atque intacta bitumina porta
Vlceribus laturus opem nec brutia desit
Dura tibi liquido pycis vngere terga memento
Si tibi rasa linas viui quoq; pondera melle
Argenti coquito lentoq; bitumine ahęno
Impressurus oui tua nomina Nam tibi lites
Afferet ingentes lectus possessor in aruo
Tunc etiam dum siccus ager dum feruida tellus
Dum rimosa palus ⁊ multo torrida limo
Aestuat ⁊ fragiles nimius sol puluerat herbas
Lurida conueniet succendere galbana septis
Et tua ceruino lustrare mapalia fumo
Obfuit iste malis odor anguibus ipse videbis
Serpentum cecidisse minas non stringere dentes
Vlla p̄t vncos. Sed inani debilis ore
Marcet ⁊ obtuso iacet exarmata veneno
Tunc age vicinę circumspice tempora brumę
Qua ratione geras aperit cum vinea sepes
Et portat lectas securus vinitor vuas
Incipe falce nemus vinasq; recidere frondes
Tunc opus est teneras summatim stringere iurgas
Tum debes seruare comas dum permanet humor
Dum viret: ⁊ tremulas nō excutit africus vmbras
Ast vbi cōueniet tepidis fęnilibus olim
Promere cum pecudes extremus clauserit annus
Hic tibi nitendum est labor hoc in tempore noster
Gnauaq; sedulitas venit. ⁊ pastoria virtus
Ne pigeat ramos siccis miscere recentes
Et succos adhibere nouos Neu torrida nymbis

Instet hyems nimioq; gelu niuibusq; coactis
Incuruare velis nemus z constringere frondes
Tu tñ aut leues hederas. aut molle salictum
Valle p̄mes gelida sitis est pensanda tuorũ
Lante gregum viridante cibo Nihil aridus illis
Ingenti positus q̄uis strue prosit aceruus
Virgea si desint liquido turgentia succo
Et quibus est aliquid plenę vitale medullę
Pręcipue gelidum stipulis z fronde caduca
Sterne solum ne forte rigor penetrabile corpus
Vrat. z interno vastet penetralia morbo
Plura quidem monuisse velim Nam plura supersunt
Sed iam sera dies cadit Et iam sole fugato
Frigidus ęstiuas impellit noctifer horas

Astilus z lycidas et manasplus Interloquutores
Egloga sexta

Uetus ades licida modo Nictilus z puer Alcõ A
Certauere sub his alterno carmine ramis
Iudice me. Sed non sine pignore Nictilus hędos
Iuncta matre dedit Catulum dedit ille leenę
Iurauitq; genus Sed sustulit omnia victor
Nycolon vt cantu rudis exuperauerit Alcon L
Astile credibile est si vincat acanthida cornix
Vocalem superet si turpior ędona bubo
Te potiar crocalę qua nunc ego maceror vua A.
Si magis aut docili calamorum Nictilus arte
Aut cantu magis est q̄ vultu proximus illi
Iam nunc decipior te iudice pallidus alter L

Venit. ꝛ hirſuta ſpinoſioꝛ hiſtrice barba
Candidus alter erat. lęuiq; decentioꝛ ęuo
Et ridens oculis crinemq; ſimillimus auro
Qui dici poſſet ſi non cantaret apollo
O licyda ſi quis tibi carminis vſus adeſſet A
Tu quoq; laudatum poſſes Alcona pꝛobare
Vis igitur. qm̄ nec nobis impꝛobo pares L
Ipſe tuos iudex calamos cõmittere noſtris
Vis conferre manũ veniat licet arbiter Alcon
Vicere tu quenꝙ: vel te certamine quiſquam A
Dignetur Qui vix ſtillantes arida voces
Rumpis et expellis male ſingultantia verba L
Fingas plura licet. nec em̄ potes impꝛobe verba
Expꝛobꝛare mihi. ſicut tibi multa lycantas
Sed quid opus vana conſumere tempoꝛa lite:
Ecce venit Manaſyllus erit (niſi foꝛte recuſes)
Arbiter inſta nunc non credulus impꝛobe verbis
Malueram fateoꝛ vel p̄dam nactus abires.
Quam tibi certanti partem cõmittere vocis
Nec tamen hoc impune feres. En aſpicis illum
Candida quę medius cubat inter lilia ceruum
Quãuis habent petalę mea diligat: accipe victoꝛ
Scit frenos ſcit ferre iugum Sequiturq; vocantem
Credulus ꝛ menſę non impꝛoba poꝛrigit oꝛa
Aſpicis vt fruticet late caput vtq; ſub ipſis
Coꝛnibus et tereti lucent redimicula collo
Aſpicis: vt niueo frons irretita capiſtro
Lucet: Et a doꝛſo quę totam circuit aluum
Alternat vitreas lateralis cingula bullas:

Cornua subtiles ramosaqȝ tp̄a molles
Implicuere rosę: rutiloqȝ monilia torque
Extrema ceruice natant. vbi pendulus apri
Dens sedet. Et niuea distinguit pectora luna
Hunc ego qualemcūqȝ vides in valle paciscor
Pendere. Dum sciat hic se non sine pignore vinci
Terreri manasylle suo me munere credit. L.
Aspice quam timeam Genus est (vt scitis) equarum
Non iugale mihi Quaꝝ de sanguine ponam
Velocem pegasum: qui gramina matre relicta.
Nunc primum teneris libauit dentibus illi
Pes leuis Adductū latus: excelsissima ceruix
Terga sedent: micat acre caput & sine pondere ceruix
Et coronata breui substringitur vngula cornu
Vngula quę viridi sic exultauit in aruo.
Tangeret vt fragiles Sed non curuaret aristas
Hunc dare si vincas. siluestria numina iuro
Et vacat & vestros cantus audire iuuabit M.
Iudice me sane contendere si libet Istic
Protinus ecce torum fecere sub ilice musę.
Sed ne vicini nobis sonus obstrepat amnis.
Gramina linquamus & ripamqȝ volubilis vndę
Namqȝ sub exeso raucum mihi pumice lymphę
Respondent. Et obest arguti glarea riui
Si placet: antra magis vicinaqȝ saxa petamus A.
Saxa quibus viridis stillanti vellere muscus
Dependit. scopulisqȝ canum sinuantibus arcum
Imminet: exesa veluti testudine concha
Venimus & tacito sonitum tutabimur antro M.

Seu residere libet. dabit ecce sedilia tophus:
Ponere seu cubitum. melior viret herba lapillis.
Nunc mihi seposita reddantur carmine lite.
Nam vicibus teneros malim cantetis amores
Astile tu petalen. lycida tu phyllida lauda
Tu modo (nos ipsi iam nunc manasylle p̄camur) L
Auribus excipias. quibus hunc z Acanthida nuper
Diceris in silua iudex audisse Thalea
Non equidem possum cum prouocet iste tacere A
Rumpor em̄ z merito. Nihil hic nisi iurgia querit.
Audiat aut dicat: quoniam cupit hoc mihi certe
Dulce satis fuerit lycidam expectare trementem
Dum te stante palam sua carmina pallidus audit
Me puto vicinus Stymicon. me proximus Aegon L
Hos inter frutices tacite risere volentem
Oscula cum tenero simulare virilia Mopso.
Fortior o vtinam nō dum manasyllus adesset A
Efficerem ne te quisq̄ tibi turpior esset
Quid furitis: Que vos insania tendere iussit Ma
Si vicibus certare placet Sed non ego vobis
Arbiter. hoc alius possit discernere iudex
Et venit ecce mycon venit z vicinus iolas
Litibus hi vestris poterunt imponere finem

Lycotas z Coridon Interloquutores
Aegloga septima

Entus ab vrbe venis Corydon vigesima certe A.
Nox fuit. vt nostre cupiunt te cernere silue
Et tua merentes expectant iubila tauri

O piger o duro iam durior axe lycota C
Qui veteres fagos noua q̃ spectacula mauis
Cernere. Que patula munus deus edit arena:
Mirabar que causa foret tibi tanta morandi
Cur tua cessaret taciturnis phystula siluis
Et solus stymicon caneret pallente corymbo
Quem sine te mesti tenero donauimus hedo
Nam dum lentus abes lustrauit ouilia thyrsis
Iussit & arguta iuuenes certare cicuta:
Scilicet inuictus Stymicon Et pmia diues: C
Auferat accepto non solum gaudeat hedo:
Vex tota ferat que lustrat ouilia Thyrsis
Non tñ equabit mea gaudia. nec mihi siquis
Omnia lucane donet pecuaria silue.
Grata magis fuerint q̃ que spectamus in vrbe
Dic age. dic Coridon nec nostras inuidus aures L
Despice nõ aliter certe mihi dulce loquere
Quam certare solent quotiens ad sacra vacantur
Aut fecunda pales. Aut pastoralis Apollo
Vidimus in celum trabibus spectacula textis C
Surgere tarpeium prope despectantia culmen
Immẽsosq; gradus Et diues pene latentes
Venimus ad sedes vbi pulla sordida veste.
Inter femineas spectabat turba cathedras.
Nam quecũq; patent sub aperto libera celo
Aut eques aut niuei loca densauere tribuni
Qualiter hec patulum contendit vallis in orbem
Et sinuata latus resupinis vndiq; siluis
Quid tibi nunc referam que vix sufficimus ipsi.

Per partes spectare suas sic vndiqꝫ fulgor
Percussit Stabam defixus ⁊ ore patenti
Cunctaque mirabar Nec dum bona singula noram
Tum mihi nūc senior lateri qui forte sinistro
Iunctus erat. Quid te stupefactum rustice dixit
Ad tantas miraris opes Qui nescius auri
Sordida tecta casas ⁊ sola mapalia nosti
En ego tam tremulus tam vertice canus: Et ista
Factus in vrbe senex stupeo tñ omnia certe
Vilia sunt nobis quęcunqꝫ prioribus annis
Vidimus. ⁊ sordet quicquid spectauimus olim
Balteus en gēmis en illita porticus auro
Certatim radiant Nec non vbi finis harena
Proxima marmoreo peragit spectacula muro
Sternitur adiunctis ebur admirabile truncis
Et coit in rutilum tereti qua lubricus axem
Dentibus ęquatis Et erat (mihi crede lycora
Si qua fides) nostro dens longior omnis aratro
Ordine quid referam? vidi genus omne ferarum
Hic niueos lepores ⁊ non sine cornibus apros
Ast vrsam in siluis etiam quibus ęditur Alten
Vidimus. Et tauros quibus aut ceruice leuata
Deformis scapulis torus eminet Aut quibus hirtę
Iactantur per colla iubę. quibus aspera mento
Barba iacet tremulisqꝫ rigent palearia setis
Nec solum nobis siluestria cernere monstra
Contigit Aequoreos ego cum certantibus vrsis
Spectaui vitulos Et equorum nomine dignum
Sed deforme pecus quod in illo nascitur amni

Qui sata ripaꝝ venientibus irrigat vndis
Ah trepidi quotiens nos descendentis harenę
Vidimus in partes ruptaq; voragine terrę
Emersisse foras. Et eisdem sępe latebris
Aurea cū croceo creuerunt arbuta libro
O fęlix Coridon quem non tremebunda senectus L
Impedit o fęlix ꝙ in hęc tibi sęcula primos
Indulgente deo dimittere contigit annos
Nunc tibi si propius venerandum cernere numen
Sors dedit Et referens vultumq; habitumq; notasti
Dic age dic Coridon quę sit modo forma deorum
O vtinam vobis non rustica vestis inesset C
Vidissem propius mea numina Sed mihi sordes
Pullaq; pauptas ꝛ adunco fibula morsu
Obfuerant. vtrunq; tamen conspeximus ipsum
Longius Ac nisi me decępit visus in vno
Et martis vultus Et apollinis esse putaui

¶ Tymetas ꝛ Titirus Interloquutores
Aegloga octaua

Vm fiscella tibi fluuiali Tityre iunco Time.
Texitur ꝛ raucis resonant tua rura cicadis
Incipe si quod habes gracili sub harundinę carmen
Compositum nā te calamos inflare labello
Pan docuit. versuq; bonus tibi fauit Apollo
Incipe dum salices hędi dum gramina vaccę
Detondent viridiq; greges permittere campo
Et ros. Et primi suadet clementia solis
Hos annos canāq; meam mihi care senectam Tity.
Tu iuuenis carusq; deos in carmina cogis?

Viximus. ꝛ calamis versus cantauimus olim
Dum secura hilares ętas ludebat amores
Nūc album caput Et veneres stupuere sub annis.
Jam mea ruricolę dependet phystula fauno
Et nūc rura sonant nuper nam carmina victoꝛ
Risisti calamos ꝛ dissona flamina Mopsi
Judice me. Mecum senioꝛ Melibęus vtrunq̨
Audierat. laudesq̨ tuas sublime ferebat
Quem nunc emeritę pmensum tempoꝛa vitę
Secreti pars oꝛbis habet mundusq̨ pioꝛum
Quare age Si qua tibi melibęi gratia viuit
Dicit honoꝛatos prędulcis tibia manes
Et parere decet iussis ꝛ grata iubentur Ti.
Nanq̨ fuit dignus senioꝛ quem carmine phębus
Pan calamis fidibusq̨ linus modulatibus Oꝛpheus
Cōcinerent: Atq̨ acta viri laudesq̨ sonarent
Sed quia tu nostrę musam deposcis auenę
Continet inciso quercus mea carmina libꝛo
Dic age Sed nobis ne vento garrula pinus Ti.
Obstrepat has vlmos potius fagos ve petamus
Hic cantare libet virides nam suggerit herbas
Mollis ager. lateq̨ tacet nemus omne quieti
Aspice vt ecce procul decerpant gramina thauri
Omniparēs ęther ꝛ rerum causa liquoꝛes Ti.
Coꝛpoꝛis ꝛ genitrix tellus vitalis ꝛ aer
Accipite hos calamos Atq̨ hęc nostro Melibęo
Mittite Si sentire datur post fata quietis
Nam si sublimes animę cęlestia templa
Sidereasq̨ colunt sedes mundoq̨ fruuntur

In nostros aduerte modos quos ipse benigno
Pectore fouisti. Quos tu Melibee probasti
Longa tibi cunctisqȝ diu spectata senectus
Felicesqȝ anni nostriqȝ nouissimus eui
Circulus innocue clauserunt tempora vite
Nec minus hinc vobis gemitus lachrymeqȝ fuere
Quam si florentes mors inuida pelleret annos
Nec tenuit tales communis causa q̄relas
Heu melibee iaces letali frigore segnis
Lege hominum celo dignus cernente senecta
Consilioqȝ deum plenum tibi ponderis equi
Pectus erat Tu ruricolum discernere lites
Assuetas varias patiens mulcendo q̄relas
Sub te ruris amor Sub te venerantia iusti
Floruit ambiguos signauit terminus agros
Blanda tibi Vultus grauitas ꝛ mitte serena
Fronte supercilium Sed pectus mitius ore
Tu calamos aptare labris coniungere cera
Oratus duras docuisti fallere curas
Nec segnem passus nobis marcere iuuentam
Sepe dabas merite non vilia p̄mia muse
Sepe etiam senior ne nos cantare pigeret
Letus phoebea dixisti carmen auena
Foelix: O meliboee vale. tibi frondis odore
Munera dat lauros carpens ruralis Apollo
Dat faunus quod quisqȝ volet de vite racemos
De campo culmos omniqȝ ex arbore fruges
Dat grandeua pales spumantia cymbia lacte
Mella ferunt nymphe: pictas dat flora coronas

Manibus hic sup̄mus honos Dant carmina musę
Carmina dant musę Nos te modulamur auena
Siluestris nunc te platanus Melibęe susurrat
Te pinus reboat Te quicquid carminis echo
Respondent siluę Te nostra armenta sequuntur
Nanq; prius siccis phocę nascentur in arui
Vestitusq; freto viuet leo. dulcia mella
Sudabunt taxi confusis legibus annis
Ante dabit flores autumnus: ver dabit vuas
Messem tristis hyems Aestas tractabit oliuas
Quam taceat Melibęe tuas mea phystula laudes
Perge puer Ceptum tibi iam ne desere carmen Ti.
Nam sic dulce sonas vt te placatus Apollo
Prouehat: Et felix dn̄am perducat ad vrbem
Nanq; hic in siluis pręsens tibi fama benignum
Strauit iter rumpens liuorum nubila plena
Sed iam sol demittit equos de culmine mundi
Flumineos suadens gregibus pręberc liquores

Astacus & Alcon Interloquutores
Aegloga nona Poeta

Formosam donacem puer Astacus & puer Alcon.
Ardebant rudibus annis intensus vterque
In donaces venerem firmata mente ruebant
Hanc cum vicini flores in vallibus horti
Carperet & molli gremium compleret acantho
Inuasere simul venerique imbutus vterq;
Tum primū dulci carpebant gaudia furto
Hinc amor & pueris iam non puerilia vota

Quis anni ter quinqꝫ hyemes et cura iuuentę
Sed postqꝫ donacem duri clausere parentes
Et non tam tenui filo de more sonarent
Sollicitumqꝫ foret linguis onus improba ceruix
Suffususque rubor crebro venęque tumentes.
Tum vero ardentes flāmati pectoris ęstus
Carminibus dulcique parant releuare q̄rela
Ambo ęuo cantuque pares. nec dispare forma
Ambo genas leues: intonsis crinibus ambo
Atque sub hac platano męsti solacia casus
Alternant. Idas calamis ꝛ versibus Alcon
Quę colitis siluas driyades q̄que Antra napeę Al.
Et quę marmoreo pede naiades vda secatis
Littora. purpureosque alitis per gramina flores
Dicite quo prato donacem qua forte sub vmbra
Inueniam roseis stringentem lilia palmis
Nam mihi iam trini perierunt ordine soles
Ex quo consueto donacen expecto sub antro
Interea tanqꝫ nostri solamen amoris
Hoc foret Aut posset rabidos medicare furores
Nulla meę trinis tetigerunt gramina vaccę
Luciferis nulloque biberunt amne liquores
Siccaque fętarum lambentes vbera matrum
Stant vituli Et teneris mugitibus aera complent
Ipse ego nec molli iunco nec vimine lento
Perfeci calathos cogendi lactis in vsus
Quid tibi (quę nosti) referam Scis mille iuuencas
Esse mihi nosti nunquā mea mulctra vacare
Idas ille ego. sum donacę cui sępe dedisti

Oscula nec medios dubitasti rumpere cantus
Atq; inter calamos errantia labra petisti
Eheu nulla meę te tangit cura salutis
Pallidior buxo violęq; simillimus erro
Omnes ecce cibos Et nostri pocula bachi
Horreo Nec blando memini concedere somno
Te sine vę misero mihi lilia nigra videntur
Pallentesq; rosę nec dulce rubens hyacynthus
Nullos nec myrt⁹ nec laurus spirat odores
At tu si venias ⁊ candida lilia fient
Purpureęq; rosę: Tum dulce rubens hyacynthus
Tum mihi cum myrto laurus spirabit odores
Nam dum pallas amat turgentes vnguine baccas
Dum bachus vites deus ⁊ sata poma priapus
Pascua lęta pales Idas te diliget vnam
Hęc idas calamis. tu qui responderit Alcon — Poeta
Versu phoebe refer sunt aurea carmina phoebo
O montana pales o pastoralis Apollo — Alcõ
Et nemorꝝ syluane potens o nostra dionę
Quę iuga celsa tenes erycis cui cura iugales
Concubitus hõim totis cõnectere sęclis
Quid merui: cur me donacę formosa reliquit
Munera nanq; dedi noster quę non dedit Idas:
Vocalem longos quę non canit ęδona cantus
Quę licet interdum contexto vimine clausa
Cum parue patuere fores ceu libera ferri
Nouit ⁊ agrestes inter volitare volucres
Scit rursus remeare domũ tectumq; subire
Viminis: Et caueam totis prępondere siluis

Preterea tenerum leporem geminasq3 palumbes
Nuper q̄ potui siluarum p̄mia misi
Et post hec donace nostros contemnis amores
Forsitan indignum ducis q rusticus Alcon
Te cupiam qui mane boues in pascua ducam
Dij pecoꝝ pauere greges formosus Apollo
Pan doctus fauni vates ⁊ pulcher adonis
Quinetiam fontis speculo me mane notaui
Nondum purpureos phebus cum tolleret orbes
Nec tremulum liquidis splenderet lumen inundis
Quod vidi nulla tegimur lanugine malas
Pascimur ⁊ crinem nostro formosior Jda
Dicor: ⁊ hoc ipsum mihi tu narrare solebas
Purpureas laudando genas Et lactea colla
Atq3 hilares oculos ⁊ formam puberis eui
Nec sumus indocti Calamis cantare et auena
Tityrus e siluis dominam peruenit ad vrbem
Nos quoq3 te propter Donace cantabimus vrbi
Si modo consertas inter viburna cupressos
Atq3 inter pinos corylū frondescere fas est
Sic pueri donacē toto sub sole canebant
Frigidus e siluis donec descendere suasit
Hesperus Et stabulis pastos inducere tauros.

Pan trium puerorū impulsu modulatur Aegloga decima

Jctilos atq3 Mycon necnō ⁊ pulcher Amyntas
Torrentem patula vitabant ilice solem
Cum pan venatu fessus recubare sub vlmo
Ceperat. Et somno lassatus sumere vires

Po

Quem super e tenti pendebat phystula ramo
Hanc pueri tanq̄m p̄dam pro carmine poscunt
Sumere fasq; esset calamos tractare deorum
Inuadunt furto. Sed nec resonare canorem
Phystula quē fuerat Nec vult cōtexere carmen
Sed pro carminibus mala sibila dissona reddit
Tum pan excussus sonitu stridentis auenę
Jamq; videns. pueri si carmina poscitis inquit **Pan.**
Ipse canam. nulli fas est inflare cicutas
Quas ego mēnalijs cęra cōpingo sub antris
Jamq; ego bacche tuos ortus & semina vitis
Ordine detexā debemus carmina baccho
Hęc fatus cępit calamis sic montiuagus pan **Po:**
Te cano qui grauidis hederata fronte corymbis
Vitea serta plicas. Qui quando palmite tigres
Ducis odorato perfusus colla capillo
Vera Jouis proles Jam tum post sidera cęli
Sola iouem semele vidit Jouis ora professum
Hunc pater omnipotens venturi prouidus ęui
Protulit & iusto produxit tempore partus
Vos etiam & nymphę viridi nutristis in antro
Quin etiam silenus paruum veneratus alumnum
Aut gremio fouet aut resupinus sustinet vlnis
Et vocat ad risum digito motuq; quietem
Cui deus arridens horrentes pectore sętas
Vellicat: Aut digitis aures astringit acutas
Applaudit ve manu mutilum caput aut leue mentum.
Et summas tenero collidit pollice nares
Interea pueri florescit pube iuuenta

Flauaq; maturo tumuerunt tempora cornu
Tum primum lenes ostendit pampinus vuas
Mirantur satyri frondes & dona lygi
Tum deus o satyri maturos carpite fructus
Dixit: Et ignotos pueri calcate racemos
Vix hec dixerat decerpunt vitibus vuas
Et portant calathis Celeriq; illudere planta
Concaua saxa super properant. vindemia feruet
Collibus in summis crebro pede rumpitur vua
Nudaq; purpureo sperguntur pectora musto
Tum satyri lasciua cohors sibi pocula quisque
Obuia corripuit Quod sors dedit hoc capit vsus
Cantharon hic retinet Cornu bibit Alter adunco
Conuocat ille manus palmasq; in pocula vertit
Pronus ac ille lacu bibit & crepitantibus haurit
Musta labris. Alius vocalia cymbia mergit
Excipit ac potus saliens liquor ore resultat
At alius latices pssis resupinus ab vuis
Spumeus inq; humeros & pectore diffluit humor
Omnia ludus habet cantusq; chorosq; licentes
Et venerem iam vina mouent Raptantur amantes
Concubitu satyri fugientes iungere nymphas
Jam iamq; elapsas hic crine hic veste retentat
Tum primus roseo silenus cymbia musto
Plena senex auide non equis viribus hausit
Ex illo venas inflatus nectare dulci
Hesternoq; grauis semper ridetur hyacho
Quinetiam deus ille deus Joue natus ab illo
Et plantis vuas pmit & de vitibus haustas

Ingerit z lynci pbet crathera bibenti
Hec pan Menalia pueros in valle docebat Poeta:
Sparsas donec oues campo conducere in vnum
Nox iubet vberibus suadens siccare fluorem
Lactis: Et in niueas astrictum cogere glebas

¶ Mopsus z lycidas Interloquutores
Aegloga vndecima

Opulea lycidas necnon z Mopsus i vmbra Po.
Pastores calamis ac versu doctus vterqz
Nec triuiale sonans proprios cantabat amores
Nam mopso meroe lycide crinitus iolas
Ignis erat parilisqz furor de dispare sexu
Cogebat trepidos totis discurrere siluis
Hos puer ac meroe multum lusere furentes
Dum modo cōdictas vitant in vallibus vlmos:
Nunc fagos placitas fugiūt promissaqz fallunt
Antra: nec est animus solitos alludere fontes.
Tum tandem fessi quos lusus ed it z ignis
Sic sua desertis nudarunt vulnera siluis
Inqz vicem dulces cantu dixere querelas
Immitis meroe rapidisqz fugatior euris
Cur nostros calamos. Et pastoralia vites M
Carmina: Quem ve fugis? Que me tibi gloria victo
Quid vultum veniens pmis. Ac spem fronte serenas
Tandem dura negas. non possum nolle negantem
Cantet amat quod quisqz leuat z carmina curas
Respice me tandem puer o crudelis iola L
Non hoc semp eris. Perdunt z gramina flores

Perdit ſpina roſas. nec ſemper lilia candent
Nec longum tenet vua comas. nec populus vmbras
Donum forma breue eſt. nec ſe tibi cõmodat annis
Cantet amat quod quiſq; leuant ꝛ carmina curas
Cerua marem ſequitur Taurũ formoſa iuuenca M
Et venerem ſenſere lupę Senſere leenę:
Et genus ęreum volucres: ꝛ ſquamea turba
Et montes ſiluęq; Suos habet arbor amores
Tu tamen vna fugas Miſerum tu perdis amantem
Cantet amat quod quiſq; leuant ꝛ carmina curas
Omnia tempus alit tempus rapit. vſus ĩ arcto eſt L
Ver erat ꝛ vitulos vidi ſub matribus iſtos
Qui nunc pro niuea coire in cornua vacca
Et tibi iam tumidę nares: iam fortia colla
Cantet amat quod quiſq; leuant ꝛ carmina curas
Huc meroe formoſa veni vocat ęſtus in vmbram M
Jam pecudes ſubiere nemus. non vlla canoro
Gutture cantat auis Torto nõ ſquãmea tractu
Signat humum ſerpens. Solus cano. Me ſonat omĩs
Silua. nec ęſtiuis cantu concedo cicadis
Cantet amat quod quiſq; leuant ꝛ carmina curas
Tu quoq; ſęue puer notum ne perde colorem L
Sole ſub hoc Sed ꝛ huc lucentis vertito malas
Hic age pampinea mecum requieſce ſub vmbra
Hic tibi lęue fluens fons murmurat hic ꝛ ab vlmis
Purpureę fętis dependent vitibus vuę
Cantet amat quod quiſq; leuant ꝛ carmina curas
Qui tulerit meroes faſtidia longa ſuperbę M
Scythonias feret ille niues libycoſq; calores

Nerineos potabit aquas: taxics nocentis
Non metuet succos Sardoꝝ gramina vincet
Et sua marmaricos perstringet virga leones
Cantet amat quod quisqꝫ leuant ⁊ carmina curas
Quisqꝫ amat pueros ferro ꝑcordia duret
Nil properet discatqꝫ diu patienter amare
Prudentesque animos teneris non spernat in annis
Perferat ⁊ fastus Sic olim gaudia sumat
Si modo sollicitos aliquis deus audit amantes
Cantet amet quod quisque leuant ⁊ carmina curas
Quid prodest quod me pagani mater amyntę
Ter vitis. ter fronde sacra: ter ture vaporo
Lustrauit Cineresqꝫ auersa effudit in amnem
Incendens viuo crepitantes sulphure lauros
Cum sic in meroen totis miser ignibus arsi
Cantet amat quod quisqꝫ leuant ⁊ carmina curas
Hęc eadem nobis quę versicolaria fila
Et mille ignotas Mychali circumtulit artes
Cantauit quod luna timet. quo rumpitur anguis
Quo currunt scopuli migrant sata. vellitur arbos
Plus tñ ecce munus plus est formosus Iolas
Cantat amat quod quisqꝫ leuant ⁊ carmina curas.

M

¶ Bucolica Titi Calphurnij Siculi finiunt Impressa Dauantrię Anno Millesimo. quadringentesimo. nongentesimo primo Per me Jacobū de Breda iuxta scholas

THE NETHERLANDS

DEVENTER

JACOBUS DE BREDA

CALPURNIUS (Titus Julius) SICULUS. Bucolicum Carmen. 1491.

Hain 4,273.

Printed with gothic type, in quarto form, with 29 lines on a page. It has 20 leaves; the size of a leaf is 206 × 138 mm.

The volume contains eleven eclogues. It is regarded, however, as certain that Calpurnius Siculus wrote only the first seven of these. The author of the last four eclogues was Aurelius Nemesianus.

Calpurnius Siculus, as his name shows, was probably a native of Sicily. Most scholars believe that he was a contemporary of Nero, and that the various events to which the eclogues refer occurred during that tyrant's reign. In the first eclogue, for instance, a comet is mentioned, probably the one observed in 54 A.D. However, it has been also suggested that the young monarch celebrated in the poem may have been Gordian III, of the third century, whose accession to the throne, too, nearly coincided with the appearance of a comet.

But whenever Calpurnius did live, there is little difference of opinion about his poetry, which is usually described as "the imitation of an imitation." The *Bucolicon Carmen* is a pastoral poem, but it is devoid of all genuine feeling. It is the work of a city-dweller, who unquestionably had some yearning for the country-side, but who was unable to free himself from artificiality. The versification of the poem is clever; indeed, too ingenious and elaborate. Calpurnius borrowed much from Virgil, and in addition he ransacked Ovid, Catullus, Horace, and others.

The first eclogue is in praise of the Golden Age which, according to the poet, was revived with the reign of the young Emperor who, god-like, commands all mankind. The second describes a contest of song between two shepherds before a third as judge. In the third eclogue, Lycidas complains to his friend about the loss of Phyllis's love, who prefers the upstart Mopsus to him. This lover's complaint contains the best lines of the poem. The most important part, however, is the seventh eclogue. In this an amazed peasant tells of the games which he has seen in the amphitheatre at Rome.

Nemesianus, the author of the last four eclogues, was born at Carthage about the middle of the third century. He, too, was a thoroughly conventional poet, yet some scholars prefer his poetry to that of Calpurnius. Curiously, the four eclogues continued to be ascribed to Calpurnius until the middle of the nineteenth century, though an edition printed at Parma in 1490 named Nemesianus as the real author.

The printer of the volume, Jacobus de Breda, began his activities at Deventer in 1485, and worked there till 1518. He used many types, but his early books are sparingly illustrated. Deventer, though the largest center of printing in Northern Netherlands, does not seem to have had a school of wood-engravers in the fifteenth century. It is worth mentioning, however, that in 1491 Jacobus de Breda issued an edition of Matteo Bossi's *Sermo in Jesu Christi Passionem,* which contains a woodcut showing a scholar standing before a King. Around the scholar's head is inscribed the name "Jacobus de Breda," and Dibdin, the chatty bibliographer, assumed that this picture was presented here as the portrait of the printer.

Thomas P. Barton's copy.